مسئوولیت متن و شکل بدوش نویسندهٔ مضمون میباشد، عقیدهٔ نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاین نمی باشد

پوهندوی آصف بهاند

۲۰۲۲/۰۱/۱۱

د لوړې سونامي

دیارلسمه برخه

د افغانستان پر ماشومانو او کوچنیانو باندې د تاوتریخوالي سونامي

اته ځلوېښتمه برخه

په وروسته پاتې ټولنو کې به له ماشومانو، کوچنیانو او مېرمنو سره تاوترخوالی په بېلابېلو ډولونو تر هغو پورې روان وي چې د خلکو په ذهنونو کې ژور بدلون رامنځته شي، د ذهنونو بدلېدلو ته هغه وخت زمینه برابرېدای شي چې خلک تعلیمیافته شي او په ټولنه کې یو ژور تعلیمي بدلون راشي. که دا کار ونه شي او د خلکو د سواد او پوهې کچه ډېره ټیټه وي، نو د تاوتریخوالي او نورو ستونزو خادر به تل غوړېدلی وي.

اوس چې ډېری خلک بې تعلیمه دي، له ګڼو ستونزو سره مخ دي، تاوتریخوالي ورسره روان دی، کار نه شته او د لوږې سونامي د ټولنې ډېره سلنه خلک ځپلي دي.

د همدې ناخوالو په اړودوړ کې، په افغانستان کې د رژیم له بیا بدلېدو سره د کار لمن په رسمي او غیر رسمي ساحو کې ورټوله شوه، ډېر خلک بیکاره شول، لوږه پر ټولنې باندې تر دې بریده حاکمه شوه چې خبره بشري ناورین ته

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولـئ

ورسېده، کورنۍ بیا هم اړوتلي چي د ژوندي پاتي کېدو له پاره خپل کوچنیان لارو او واټونو ته وباسي یا یې سوال کولو او ګدایي ته کینوي او یا همدا کوچنیان شاقه کارونو ته اوړه ورکړي او د یوې مړۍ وچي ډوډۍ پیسي وګټي؛ په دې حال کي هم د تاوتریخوالي ډېره سلنه ماشومانو او کوچنیانو ته ور په برخه ده، کوچنیان د ښونځي په ځای ګدایي او شاقه کار ته لېږل کېږي. که مو وخت درلود دا لینک کلیک کړئ او د بي بي سي ډېر تازه رپوټ وګورئ چي افغان کوچنیان د یوې مړۍ ډوډۍ د پیدا کولو له پاره په سختو سړو کي کوم کارونه تر سره کوي:

https://www.bbc.com/pashto/afghanistan-59811933

دا چي له تاوتریخوالي او لوږې سره یو ځای خلک څومره زوروي، خلکو ته څومره سپکاوی کېږي او دا سپکاوی د ماشومانو، کوچنیانو او نورو خلکو پر ژوند څومره منفي اغېز پرېباسي، دی ته د ډېرو خلکو پام نه دی. د ملګروملتونو یو لوړ پوړي چارواکي دې موضوع ته داسي اشاره کړې ده:

«انسان پر یوه ګوله ډوډۍ سرېېره نورې اړتیاوې هم لري عزت، وقار او هیلې ته اړتیا لري.»

پر افغانستان باندي د لوږې سونامي څپې وروړ - ورو خپرې شوې، نړیوالو یې ننداره کوله، کله چي خبره د بشري ناورین برید ته ورسېده، د ملګرو ملتونو تر څنګ ځینو خیریه مؤسسو هم د مرستو د راټولولو او تر اړمنو کسانو یې د رسول کار پیل کړ.

اوس د ملګرو ملتونو او خیریه مؤسسو تر څنګ، په نړیواله کچه لوړو دیپلوماتیکو شخصیتونو هم د افغانستان د څه باندي ۲۳ میلیونو وږو وګړو له پاره د مرستو ټولولو غږ کړی دی. په یوه رپوټ کي راغلي دي چي د انګلس ولیعهد شهزاده چارلس له افغانستان سره بشري مرستو کمپاین کي برخه واخیسته.

دغه راز د انګلیس پخواني صدراعظم ښاغلی ګوردن براون هم د هغو کسانو په ډله کي دی چي د افغانستان د بشري ناورین د مخنیوي له پاره یې د مرستو ټولولو غږ کړی دی. ګوردن براون ویلي دي چي: «نړیواله ټولنه دي په بیړه له افغانستان سره بشري مرستې وکړي»

ګوردن براون په ریښتیا سره د یوه انساني احساس له مخي پر ټولي نړۍ غږ کړی دی چي باید له افغانانوسره مرسته وشي. د بي بي سي په رپوټ کي د ګوردن بران د خبرو
په باب داسي راغلي دي:

«د بریټانیا پخواني لومړي وزیر ګوردن براون پر نړیوالي ټولني غږ کړی چي له افغانستان سره دي په بیړه بشري مرستې وکړي.

ښاغلي بروان خبرداری ورکړی او ویلي یې دي چي "لویدیځ زموږ د مهال د تر ټولو لوی بشري ناورین په اړه ویده دی" .

د ښاغلي بروان په وینا افغانستان کي ۲۳ میلیونه وګړي له ولږې سره مخامخ دي.

هغه غوښتنه کړې چي د پیسو ټولولو لپاره باید نړیوال کنفرانس ژر وبلل شي چي له افغانستان سره د څلور اعشاریه پنځو ملیاردو ډالرو مرسته برابره شي.

ګوردن براون چي اوس مهال د ملګرو ملتونو لخوا د زده کړو د سفیر په توګه دنده ترسره کوي دغه راز خبرداری ورکړی چي په افغانستان کي بحران به ګاونډیو هېوادونو او اروپا ته د کډو افغانانو د تګ لامل شي...»

د پاسنیو سیاسي اشخاصو ترڅنګ خیریه مؤسسو هم د بسپني د ټولولو هڅي پیل کړې دي. د انګلستان د طبعي افتونو ضد کومیټي ، د افغانستان د لوږې سونامي او د رامنځته کېدونکي بشري ناورین د مخنیوي له پاره د نویو مرستو د راټولو غږ کړی دی. په یوه رپوټ کي داسي راغلي دي:

«... د طبعي اپتونو د مخنیوي کومیټي خبرداری ورکړی چي کورونا وبا، کړکیچ او وچکالۍ افغانستان د بشري بحران په څنډه درولی دی.

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنيزې بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له راالیرلو مخکې په ځير و لولـئ

دي کومپټي ويلي چې پنځه ميليونه ماشومان چې عمرونه يې له پنځو کلونو کم دي ښايي په افغانستان کې ومري هغه يې اشاره يې هغو ماشومانو ته وي چې ملګرو ملتونو هم د خوراکي توکو له کمښت سره مخامخ بللي وو.»

په يوه بل ريپوټ کې راغلي دي چې: د بريتانيا ۱۵ خيريه بنسټونو چې اکسفام، کرېسټين اېډ، اسلاميک ريليف او د برتيانيا سره صليب کمېټه هم په کې شامل دي په کډه له خلکو نه په افغانستان کې د بشري بحران لپاره مرسته غوښتي ده.

د افغانستان د بشري ناورين پوري اړوند په ټولو ريپوټونو کې ټينګار شوی دی چې که له افغانانو، پهړتېره له ماشومانو، کوچنيانو او باداره ښځو سره بېړنی مرستې ون شي، ښايي د پنځو ميلونو په شا و خوا کې ماشومان او کوچنيان تلف شي. دا د راپور يوه برخه ده:

«دي کومپټي ويلي چې پنځه ميليونه ماشومان چې عمرونه يې له پنځو کلونو کم دي ښايي په افغانستان کې ومري ښايي اشاره يې هغو ماشومانو ته وي چې ملګرو ملتونو هم د خوراکي توکو له کمښت سره مخامخ بللي وو.»

د سياسي اشخاصو، ملګرو ملتونو او خيريه مؤسسو ترځنګ د هيوادونو په کچه هم د مرستو پولست خپور شوی دی. تراوسه پورې دغو لاندې هيوادونو په انځور د ليکلي اندازې سره مرستې کړې دي:

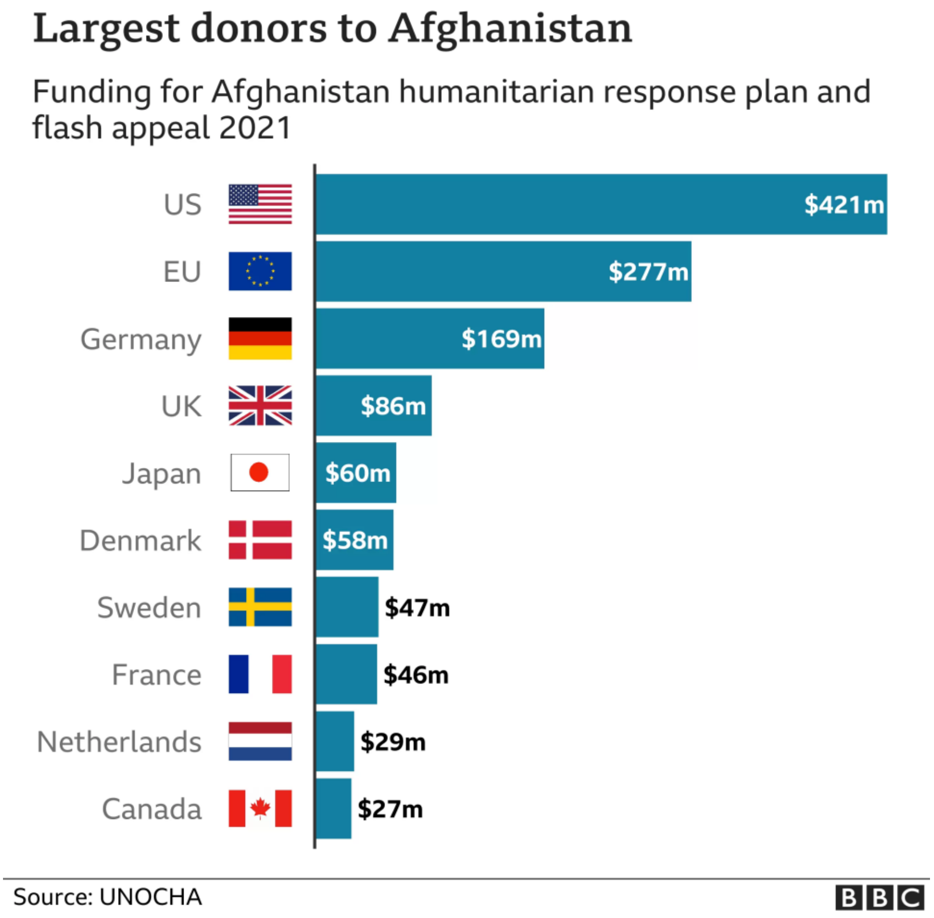

بله لويه ستونزه دا ده چې په افغانستان کې د بشري ناورين د مخنيوي له پاره د ملګرو ملتونو، خيريه ټولنو او بيلابيلو هيوادونو له لوري، دا راټولې شوې مرستې څنګه تر اړمنو پورې ورسول شي

ملګري ملتونه وايي، له اړمنو افغانانو سره يې د مرستې لپاره د تېر کال په اوږدو کې يو اعشاريه پنځه ميلياره ډالره بسپنه ترلاسه کړې. دا راټولې شوې مرستې ويشل شوي دي، خو خلک بيا هم شکايت کوي.

دا عکس وګورئ:

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بنې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له رااليرلو مخکي په ځير و لولئ

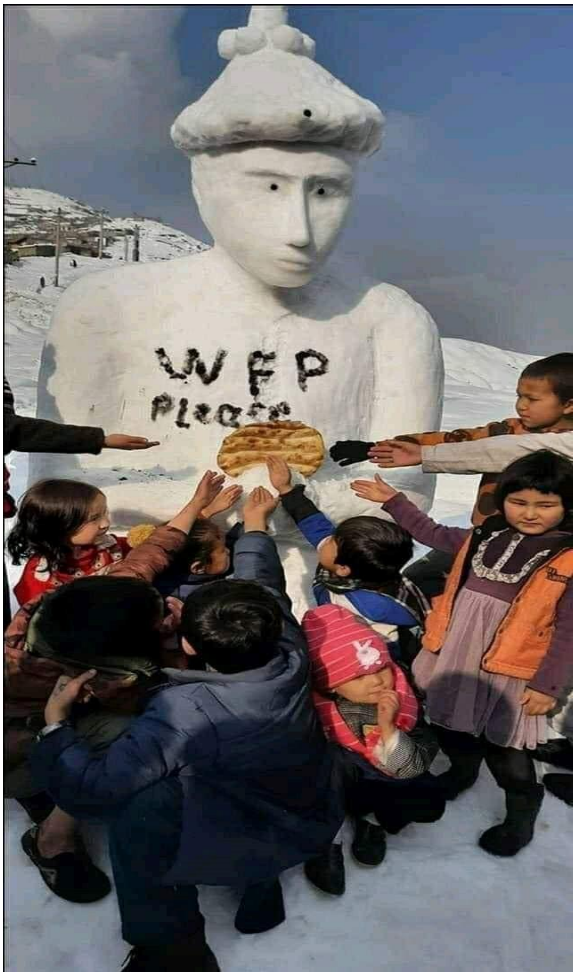

د خوړو له نړیوال سازمان
څخه د افغان ماشومانو غوښتنه

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولـئ